

(א) [לקמן ע"ג.] (ב) לשל ג.
(ג) לקמן כא.; (ד) לשל ג.
(ה) [לקמן ע"ג.] (ו) לקמן ע"ג.

גליון הש"ם

גמ' או לא בכחו דמי.
ע"י לקמן כב ע"א מוס'
ד"ה ור"י בדלמא דטומו:
שם דקאזיל מינה
מינה. לקמן מד ע"ג:
שם ור"א סבר לה כ"ר
ברפין. ע"י לקמן דף כח
ע"צ מוד"ה ומר סבר:

רבינו הנגאל

ת"ש תרגולין שהיו מחטטין בחבל דלי ונפסק החבל ונשבר הרלי. משלמין נזק שלם. ואוקימנא, דמאוס בלישא, דלאו משונה. ודבלי, פשיט רב ביבי דקאזיל מינה מינה. פ"י מינה מינה דרלי (א) כי התרגול נזק בלישא שבחבל ומגולגל הרלי עמו והקישו לאבן ונשבר הרלי ונפסק החבל בחיטוטו. כי האי גונא משלם נזק שלם, הכי ודאי בגופם הויקא את הרלי ולא בכוחם. אבל אם נפסק החבל שלא מחמת חיטוטו ונפל הרלי ונשבר, זה דין צרורות הוא ודמי נזק הוא דמשלם. ואמר"י כי האי גונא כגון דקאזיל מינה מינה בע"ז פ' ר' ישמעל והטעם בן בזה כי בזה אחד הוא. ובעיא דרבא לא איפשיטא, ודינא כדון תיקו. בעי רבא חצי נזק צרורות מגופו משלם או מן העליה. ת"ש כלב שנטל את החררה והלך לגדיש, אבל את החררה והדליק לגדיש. על החררה משלם נזק חצי נזק. על הגדיש חצי, מאי טעמ' משום דהונו להו צרורות, ותני ע"ה, פ"י תני בברייתא, ועל הגדיש משלם חצי נזק מגופו, ש"מ מגופו משלם. ואקשי' אי הכי לר' אלעזר, דאמי' על הגדיש נזק שלם, מי איכא נזק שלם מגופו. והא דר' אלעזר' לא אשכחן לה בהדיא היכא איתמרא, מיהו מסתבא דבגדיש מיהו. ופרקי' אלא כגון דשני בהאי גחלת, פ"י דאדייה אדייה, ור' אלעזר' סבר לה כ"ר טרפון דאמי' משונה כחצר הניזק נזק שלם. ודחי' לה, ואמי' ולא הוא אלא ר' אלעזר' סבר לה נזק שלם, וסבר לה כ"ר יהודה דאמי' דבר תמות במקומה עומדת. וכי קתי מגופו לדרבי הכל, לרבנן פשוטה היא, ולר' אלעזר' מצד תמות בלחוד קתי מגופו, והחצי שהוא מועד מן העליה, כ"ר יהודה. והא דר' יהודה בסוף פ' שור שנגח ד' הו' שוורים, הלכה קשור בעליו כ"ר עזר' י' יהודה אומ' תם חייב מועד פטור. גמ', אמר רב אדא בר אבהו צד הערדה שבו אבל צד תמות במקומה עומדת. ודחיא רב חמא (ב) לא

(א) מ"ו הכע"ז דקא' אול דלי מינה מעיה, ור"ה גמ"י. (ב) א"ל רב סמא.

כיצד הרגל פרק שני בבא קמא

יח.

עין משפט
גמ' מצוה

ד' א ב ג מ"י פ"ב מהל'
מקי ממון הלכה יד
וע"ן בהשגות ומ"מ סמג
עשין סו טושיע ח"מ ס'
שז ספק יא וע"ש:

מוסף רש"י

משונה קרן בחצר
הניזק. קרן ממה וכל
מולמותיה קרי משונה,
הואיל וזיטו את וסמן שלא
היו דרכן לבך (לע"ל ד.י.).

והוא חבל משונה הוא. נשלמה אי אלדי קאי איכא לאוקמא בחבל גרוע וישן וזלוי דאורחיה הוא ליפסק בחטיטה מועטת שמחטטין למנוח המים שנחבל אבל השתא דקאי אכל על ע"כ איירי בחבל חזק דשייכא ציה תשלום אי נמי אי אלדי קאי מנזיו לפרש דנפסק היינו שהותר הקשר שהיה ציה הדלי קשור בחבל:

תפשוט דלאו בכחו דמי. הוה מנז' למימר דזיל הכא קמדחי ליה וזיל הכא קמדחי ליה אלא דבלאו הכי משני שפיר:

וע"ז הגדיש משלם ח"ג. לקמן (דף 33) מפרש למ"ד אשו משום חזיו על כל הגדיש משלם חזי נזק דחזיו דלכז הן והוי צרורות לצד ממקום גחלת ולמ"ד אשו משום ממנו על כל הגדיש פטור ועל מקום גחלת חזי נזק דלאדייה לדוי: **נזק** שלם מגופו מי אשכחן. פירוש כ"י אורחיה:

במועד מתחילתו מי שמעת ליה א"א בגון דשני ואי"עד. זו גירסת הקונטר' ומפרש כיון דלאיעד הדר ה"ל כי אורחיה וכי הוה דלצרוות כי אורחיהו שמועדים מתחילת ח"ג ותו לא הא נמי דשני ואי"עד לא חמור ממועד מתחילתו ואין העדאה לצרוות שניה צהן ומדקמני דמשלם מגופו אלמא לצרוות כי אורחיה נמי מגופו ותפשוט דרבא וקשה דהיכי פשיט הא דרבא דלמא לצרוות כי אורחיה מעלייה אכל היכא דשני אע"ג דלאיעד משלם מגופו דלד תמות במקומה עומדת ואין לומר דאין הכי נמי דלא חמי למפשט צעיה דרבא אלא צה לומר שיש ליישב הצרייתא צע"א דאין זה סוגית הש"ס ונראה כגירסת דגרס אלא כגון דלאיעד ולעולם מנז' למפשט צע"ן ולא תקשה מדי דרבי אלעזר דלא פליגי בפלוגתא דסומכוס ורבנן ולא דשני כדקאמרין ופלוגתא דרבי טרפון ורבנן אלא תרויהו כרבנן דסומכוס והכא בצרוות כי אורחיהו וצדלאיעד והשתא פשיט צע"א דרבא דיש העדאה לצרוות דאיירי בצרוות כי אורחיהו וכן משמע מדקאמר או דלמא תולדה דרגל היא משמע דאיירי בלא שינוי וכן מדמייתי עלה הידוס אינו מועד דאכי אורחיה מייתי לה לעיל ומימה דלקמן (דף 97 ע"ב) מוכח דמיירי על ידי שינוי גבי הא דצעי רב אשי יש שינוי בצרוות וקאמר ותפשוט מצד צה

יש העדאה מכלל דאין שינוי פירוש דאי יש שינוי היכי חמי חמי מרבזע נזק לנזק שלם וכן לקמן פריך והא משונה הוא משמע דאי היה מוקמא פלוגתאיהו בהעדאה נוחא משמע דצע"א דרבא על ידי שינוי איירי ונראה דצמרייהו מצע"א ליה אם יש העדאה או לאו דאי יש העדאה בצרוות כי אורחיהו גם על ידי שינוי יש העדאה דיעקר העדאה צקן כמיצה ואי אין העדאה ככי אורחיהו גם ע"י שינוי אין העדאה דע"י העדאה לא הוי טפי מכי אורחיה ומה שפ"ה דצע"י דיש העדאה לא שייך לאוקמא ככי אורחיה דכיון דהוי אורחיה מה לי פעם ראשונה מה לי פעם רביעית לאו פירכא הוא כיון דדמייה רחמנא לקרן בחזי נזק שייכא ציה העדאה: אלא

מיי **צמועד** מסחילתו. כגון צרוות דאורחיהו:

צה"טו צרוות. והצרוות שצרו הכלים והוא לא נגע ככלי. מאן דאמר מועד סבר לה כסומכוס ומאן דאמר אינו מועד סבר לה כרבנן: **ונשבר הדלי**. קס"ד דעל ידי שהיה התרגול מנקר את החבל נתגלגל הדלי ונשבר: **סרגמא אכל**. הא דקמני נזק שלם **אכל**: משונה הוא. שאין דרך שן לאכול את שאין ראוי לה וחזי נזק לשלם: **דמאוס צלישה**. שמדונקת זו עיסה. דמאוס לשון לכלוך: **אלא סומכוס היא**. ולעולם בטר תצר מנא אזלינן וצרוות הן וסומכוס היא: **צין כחו לכה כחו**. דלי שנתגלגל הוי כחו והאחר שנשבר בצרוות הדלי הוי כח כחו: **דצעי רב אשי**. לקמן בשמעמין: **דקא' אזיל**. דלי: **מינה מינה**. דמתרגול ולא נשבר דוחפו כל שעה וצעת שצירה נמי: **קסבר מגופו משלם**. והיינו אינו מועד **משלם**. והוא מועד דקאמר לאו לנזק שלם אלא לענין עלייה לחזי נזק: **לא צפונתא דסומכוס ורבנן**. ומועד לנזק שלם קאמר: **ועל החררה נ"ש**. דהיינו שן. והדלקת גדיש הוי צרוות דאינו אלא כחו שהוא מינה כאן הגחלת והוא הולך ודולק למקום אחר והא מתמינן היא צפירקין: **וטני עלה**. בתוספתא (פ"ג ה"א) מגופו משלם להאי חזי נזק: **וספצרא**. משום צרוות כי אורחיהו מחייב לה: **לר' אלעזר**. דאמר צברייתא כיון שלם וספצרו לאי ספצרו ליה כסומכוס דאמר צרוות נ"ש מגופיה מי אשכחן נזק שלם וכל אורחיה כגון צרוות רבא גופיה לא קמיבעי ליה אלא אליצא דרבנן דאמרי חזי נזק מצע"א ליה אי הוסי' האי כשאר חזי נזק ומגופו או דלמא בטר כאורחיה אזלינן וכל כי אורחיה מעלייה הוא אכל אליצא דסומכוס פשיטא ליה לרבא דמעלייה משלם דהא לכל מיני ממועד משוי להו: **אלא כגון דשני בגחלת**. שנטלה צפיו והימחה דהיינו שינוי אלא צע"ן מהכא לא תפשוט דאי בצרוות כאורחיהו דכולי עלמא מעלייה משלם והכא בצרוות שניה צהן קמיפלגי וצרוות כי אורחיהו צין ר' אלעזר צין תנא קמא ספצרו להו כסומכוס דנזק שלם משלם הלכך הכא דשני בצרוות קאמר ת"ק חזי נזק ומגופו משלם דמשונה הוא ומולדה דקרן: **ורבי אלעזר סבר כרבי טרפון דאמר משונה קרן**

בחרר הניזק משלם נזק שלם. והואיל ומשונה הוא אע"ג דנזק שלם משלם מגופו הוא דמשלם כדאמרין לקמן (דף 97 ע"ב): בשמעמין לרבי טרפון משונה קרן בחרר הניזק מגופו משלם: **ולא היא**. האי ותקצרא דקפרכת ובעית למידק מדרבי אלעזר דלאו בצרוות כי אורחיהו מנזין לאוקמיה לאו דוקא ודחיה הוא דמנזי לחזוי ולמימר דלאו ככי אורחיה פליגי אלא צדשני אכל מגופה לא תידוק הכי דהא שפיר מצינו לאוקמה בצרוות כי אורחיהו ותפשוט לצרוות מגופו משלם דמנזי טעמא מוקמת לה בשינוי ורבי טרפון משום דנזק שלם צמידי דאורחיה לא אשכחן מגופו הא לא תיקשי דלעולם בצרוות צמקומה עומדת לקמן בפרק שור שנגח ארבעה (דף מה:) והלכך גבי צרוות נמי לסומכוס דחשיב ליה מועד משלם חזי מגופו וכי קמני מגופו וכו' ויורה בתם ונעשה מועד במועד מתחילתו מ'י

אמר דשמת ליה לר' יהודה האי סברא בקרן, [דאיתן ליה תמות ומיעדת. אבל בשן ואש דמועדין מתחילתן הן, [אין יש בהן צרוות] [אין יש בהן צד תמות].